

národní
úložiště
šedé
literatury

Evidence v kostce 3 – Evidence měst a obcí

Sequensová, Markéta; Česeneková, Lucie
2019

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-432035>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 25.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Evidence měst a obcí

| Ing. Lucie Česeneková, Ing. Markéta Sequensová
CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Obce představují samostatný typ původce odpadu, který disponuje specifickými pravomocemi a na něhož se vztahují další vybrané povinnosti při ohlašování v oblasti odpadového hospodářství. V tomto příspěvku shrneme nejdůležitější aspekty vedení jejich evidence. Článkem nejsou nahrazovány výklady legislativy a závazné pokyny Ministerstva životního prostředí. Zdůrazňujeme pouze nejdůležitější povinnosti a úskalí, se kterými se města a obce při evidenci odpadů setkávají.

Role měst a obcí ve smyslu zákona o odpadech

Na města a obce (dále jen „obce“) je dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (zákon), nahlíženo jako na původce odpadu, není-li zákonem stanoveno jinak. Dle § 4 se původcem a vlastníkem odpadu stávají obce v okamžiku, kdy občan obce odloží odpad na místě k tomu určeném. Za občana obce je považována fyzická nepodnikající osoba, při jejíž činnosti vznikají komunální, popřípadě stavební a demoliční odpady, a na kterou se nevztahují povinnosti původců dle § 16 zákona, ale která musí dodržovat pravidla stanovená obecně závaznými vyhláškami a předpisy vydanými místně příslušnou obcí.

Obce současně produkují také svůj odpad, který vzniká na jejich území (například v budovách úřadů, při údržbě zeleně či úklidu veřejných prostranství).

V případě, že je obec **provozovatelem** sběrného dvora (popř. jiného **zařízení pro nakládání s odpady** ve smyslu § 14 odst. 1 nebo § 33b zákona s přiděleným identifikačním číslem zařízení (IČZ)), vztahují se na ni také povinnosti **oprávněné osoby**.

Evidence a plnění ohlašovacích povinností obcí

Obecné povinnosti obcí při nakládání s odpady jsou uvedeny v zákoně, vyhlášce č. 383/2001 Sb., o podrobnostech

nakládání s odpady (vyhláška) a v **Metodickém návodu odboru odpadů Ministerstva životního prostředí k plnění evidenčních a ohlašovacích povinností obcí** ze dne 11. 6. 2018 (dostupné na: https://www.mzp.cz/cz/metodicky_navod_obce_ohlasovani). Podrobněji uvádíme některé vybrané povinnosti a evidenční náležitosti, na které se nás ohlašovatelé často dotazují:

- Obec **zařazuje** své odpady dle § 4 až 8 vyhlášky č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů (Katalog odpadů). Komunální odpady jsou řazeny pod katalogová čísla skupiny 20, tříděný sběr využitelných složek zařadí obec do podskupiny 20 01 a pouze samostatně odděleně sbíraný obalový odpad do podskupiny 15 01. Směs zbytkového odpadu sbíraného od občanů (po vytrídění nebezpečných a využitelných složek) obec zařadí pod katalogové číslo odpadu 20 03 01 Směsný komunální odpad, kategorie ostatní, a stavební a demoliční odpady do skupiny 17 Katalogu odpadů.
- Stejně jako ostatní původci jsou i obce povinny **odpady předat** pouze osobám oprávněným k jejich převzetí. Pro ověření existence oprávněné osoby, platnosti souhlasu krajského úřadu pro provozování zařízení a rozsahu povolených odpadů slouží veřejně přístupný Registr zařízení a spisů (RZ), který je k dispozici na adrese <https://isoh.mzp.cz/RegistrZarizeni/Main/Vyhledat>.
- Identifikátorem obce pro účely vedení průběžné evidence a podávání ročního

hlášení o produkci a nakládání s odpady podle přílohy č. 20 vyhlášky (roční hlášení) je její **identifikační číslo provozovny (IČP)**. Nemá-li obec IČP přidělené živnostenským úřadem, používá tzv. interní IČP. Pravidla pro tvorbu interního IČP lze nalézt v metodice a sdělení MŽP ze dne 29. 6. 2016 (dostupné na https://www.mzp.cz/cz/identifikacni_cisla_provozoven_sdeleni). Obec je povinna sdělovat své IČP (interní nebo přidělené) všem svým partnerům (oprávněným osobám, kterým předává své odpady, i subjektům zapojeným do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady). IČP není možné v průběhu roku měnit.

- Obce jsou dle zákona a § 21 vyhlášky povinny vést **průběžnou evidenci** o produkci a nakládání s odpady (evidenci) na svém katastrálním území za občany obce a původce zapojené do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady. Je na obci, zda bude vést průběžnou evidenci souhrnně (tedy za jedno IČP), nebo zda bude odlišovat evidenci odděleně např. „za občany“ a „za úřad“ (za více samostatných IČP).
- Původci (právnícké nebo fyzické osoby oprávněné k podnikání, např. drobní živnostníci), kteří na území obce vykonávají svou podnikatelskou činnost, při níž produkují odpad podobný komunálnímu, se mohou dle § 17 odst. 4) a 5) zákona **smluvně zapojit** do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady. Takto uzavřená

smlouva musí být písemná, obsahovat výši sjednané ceny za tuto službu a vyjmenované příslušné odpady skupiny 20, se kterými jsou původci do tohoto systému zapojeni. Tomuto tématu jsme se podrobněji věnovaly v článku „Původci odpadu a ohlašování“, který vyšel v Odpadovém fóru 02/2019.

• **Roční hlášení** obce za obecní systém sběru a nakládání s komunálními odpady (provozovna s IČP) je podáváno v případě překročení zákonných limitů pro vznik ohlašovací povinnosti původců (tzn. pokud obec v rámci svého systému produkuje či nakládá s více než 100 kg nebezpečných odpadů nebo s více než 100t ostatních odpadů za kalendářní rok). V případě, že je obec také provozovatelem **zařízení pro nakládání s odpady** ve smyslu zákona (s přiděleným IČZ), je její povinností vést za toto zařízení samostatnou evidenci a podávat roční hlášení jak za toto zařízení (pokud v něm v kalendářním roce bylo nakládáno s odpady), tak za systém obce (provozovna s IČP), v tuto chvíli bez ohledu na dosažení zákonných limitů pro ohlašování. Více informací o obecním systému sběru a nakládání s komunálními odpady naleznete v informačním boxu na konci článku.

• V případě, že obci vznikne za kalendářní rok ohlašovací povinnost, musí dle § 22 odst. 1 písm. b) vyhlášky ve svém ročním hlášení uvést také údaje o obecním systému sběru a nakládání s komunálními odpady. Obec na listu č. 1 uvede „ANO“ v kolonce „Obec ohlašuje údaje o obecním systému nakládání s komunálními odpady“ a dále vyplní **List č. 5** (počet původců smluvně zapojených do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady, způsob nastavení platby občanů za komunální odpady, zda má obec zajištěn sběr textilu od občanů, aj.).

• Pokud obec produkuje nebezpečný odpad a předává jej oprávněné osobě, vztahují se na ni povinnosti ohlášení přepravy nebezpečných odpadů v rozsahu § 24 a § 40 zákona. Plnění ohlašovací povinnosti pro přepravu nebezpečných odpadů zajišťuje portál SEPNO (<https://www.sepno.cz/>).

• Obec může na svém území, v rámci nakládání s komunálními biologicky rozložitelnými odpady, provozovat tzv. **komunitní kompostárnu**.

Tento typ kompostáren slouží pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů původem od občanů dané obce a z údržby obecní zeleně s tím, že vzniklý kompost je poté využit na obecních pozemcích. V takovém případě se nejedná o produkci odpadů, ale o předcházení jejich vzniku. Komunitní kompostárna tedy není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona, nemusí mít souhlas k provozování od krajského úřadu nebo obce s rozšířenou působností a údaje o ní nejsou součástí odpadové evidence. Obec ve svém ročním hlášení neuvádí produkci a kompostování takto zpracovaných biologicky rozložitelných materiálů. Pro kontrolní účely (např. ze strany České inspekce životního prostředí) je však nutné vést samostatnou evidenci o množství zpracovaných materiálů.

Nejčastější chyby v ročním hlášení

Navzdory propracovanému systému kontrol, které jsou zabudovány v PDF formulářích serveru Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP), programech ke zpracování dat na obcích s rozšířenou působností a v Informačním systému odpadového hospodářství (ISOH), který provozuje CENIA, se každoročně u ohlašovatelů typu obec opakují následující typy chyb.

- **Jednotky.** Množství odpadů se v ročním hlášení uvádí vždy v **tunách**.
- **Zadávat IČP oprávněné osoby namísto jeho IČZ.** Evidenti, a tedy i obce, jsou povinni zadávat do své evidence

IČZ u partnerských subjektů, kterým předávají odpady.

• **Chybějící hlášení za zařízení pro nakládání s odpady provozované obcí.** Běžnou chybou představuje podání souhrnného ročního hlášení za obec (tedy za IČP), které obsahuje zároveň data z evidence odpadového zařízení provozovaného obcí (např. sběrného dvora s IČZ). Dle § 21 vyhlášky je povinností vést evidenci a ohlašovat za každou samostatnou provozovnu a zařízení zvlášť.

• **Chybějící nebo nepřesné informace o obecním systému nakládání s komunálními odpady.** Pokud obec podává více ročních hlášení, List č. 5 vyplňuje pouze jednou, a to v hlášení za systém sběru a nakládání s komunálními odpady obce. List č. 5 nelze vyplňovat v hlášení za odpadové zařízení s IČZ provozované obcí. Upozorňujeme, že do pole „Počet původců (IČO) smluvně zapojených do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady“ se vyplňuje skutečně pouze počet subjektů (počet IČO), které mají s obcí podepsanou písemnou smlouvu o zapojení do obecního systému (nikoliv např. počet obyvatel obce apod.).

V případě dotazů týkajících se evidence či práce s ISPOP je možné celoročně využít písemnou podporu EnviHELP (<https://helpdesk.cenia.cz>). Na webu ISPOP jsou dále k dispozici podrobné manuály pro podání hlášení prostřednictvím PDF formulářů.

V příštím čísle Odpadového fóra se v rámci série Evidence v kostce budeme věnovat **evidenci oprávněných osob provozujících stacionární zařízení**.

Obecní systém sběru a nakládání s komunálními odpady

Vybrané povinnosti a oprávnění obcí při nakládání s komunálními odpady jsou uvedeny v § 17 zákona. Každá obec ve své samostatné působnosti stanovuje pro účely zákona obecně závaznou vyhláškou **systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních**, a případně také stavebních a demoličních, odpadů, které vznikají při činnosti občanů na jejím katastrálním území (obecní systém sběru a nakládání s komunálními odpady).

Občan má čtyři možnosti, kam může odpad vyprodukovaný na území obce odevzdat.

1 První možností je odložit odpad do **sběrných nádob** na směsný a tříděný odpad (papír, sklo, plasty, kovy, nápojové kartony) nebo do **velkoobjemových kontejnerů** na biologicky rozložitelný odpad nebo odpad větších rozměrů (nábytek, koberce apod.) umístěných na území obce. Další možností, kterou mohou využívat občané některých obcí, je pytlový způsob sběru odpadu. *Ve všech uvedených případech je původcem odpadu obec, která vede tento odpad v evidenci pod IČO a IČP obce jako svoji produkci pod kódem nakládání A00.*

2 Obec může v rámci obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady provozovat **sběrný dvůr jako shromažďovací místo** odpadů produkovaných občany

obce. Takové shromažďovací místo nemusí být zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona (nemusí disponovat souhlasem krajského úřadu ani IČZ) a slouží pouze ke krátkodobému soustředění odpadů do shromažďovacích prostředků (např. nádob) před dalším nakládáním. *Odpady z tohoto místa jsou evidovány jako produkce obce (A00) a jsou uváděny v hlášení za IČP obce.*

Obec ale může také provozovat **sběrný dvůr jako odpadové zařízení podle § 14 odst. 1** zákona. Sběrný dvůr má v tomto případě IČO obce a přidělené IČZ. *Odpady odevzdané občany obce do tohoto zařízení pak obec eviduje jako svoji produkci (A00) a uvádí ji v hlášení za systém obce (IČP obce) a odpad evidenci předává (AN3) do obecního odpadového zařízení (sběrného dvora s IČZ). Sběrný dvůr s IČZ v evidenci zaznamená převzetí odpadu*

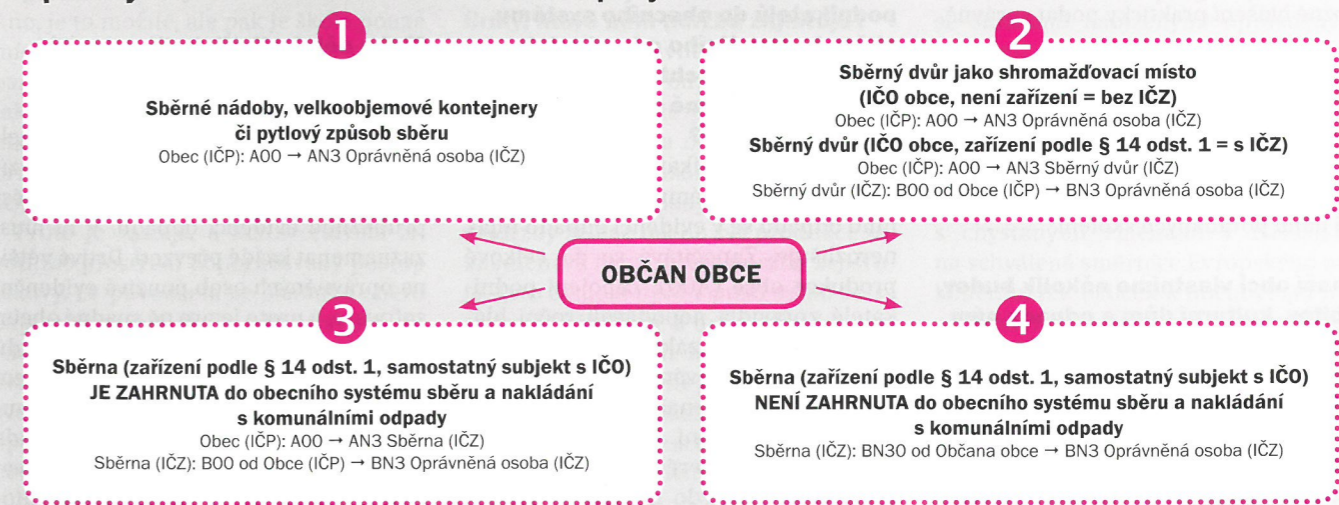
(B00) a jako partnera uvede obec (IČP obce).

3 Obec ve své obecně závazné vyhlášce vyjmenuje sběrný (zařízení podle § 14 odst. 1 zákona) provozované samostatnými subjekty s IČO, které **jsou zahrnuty** do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady a do kterých může občan odpad odevzdat. *Tyto sběrný přijímají odpad od občanů a vedou evidenci o množství odpadů, které občané odevzdali. O tomto množství přebraného odpadu pak informují obec. Ve své evidenci sběrný označí převzetí odpadu (B00) a jako partnera uvedou obec (IČP obce). Obec je v tomto případě původcem odpadu a eviduje jej jako svou produkci (A00 v hlášení za IČP obce) a evidenci předává (AN3) sběrnám.*

4 Občan odevzdá odpad do sběrný (zařízení podle § 14 odst. 1), kterou provozuje samostatný subjekt s IČO, a **která není zahrnuta** do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady (není uvedena v obecní vyhlášce). *V tomto případě odpad eviduje a ohlašuje pouze tato sběrna a příjem odpadu eviduje pod kódem BN30 a jako partnera uvede občana obce. Obec odpad od občanů předaný do sběrný mimo obecní systém neeviduje a ve svém hlášení neuvádí. □*

Poznámka: Všechny použité zdroje jsou v celém rozsahu citovány v textu článku.

Způsoby evidence sběru a nakládání s odpady na území obce

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU 2019

- Pravidelný měsíčník pro průmyslovou a komunální ekologii
- **11 čísel** časopisu za cenu **1 100 Kč**
- **NOVĚ:** Při objednávce předplatného možnost získání **30 % slevy na předplatné** časopisu **PRO MĚSTA A OBCE**
- Objednávky předplatného na **www.odpadoveforum.cz**